

VUOSIKERTOMUS 2023

Mikaelinseurakunnan vuosikertomus 2023. Toukokuu 2024
Vuosikertomuksen toimittajat: Timo Hanttu ja Katriina Kosola
Taitto: Ulriikka Lipasti, Turun Etusivu Oy
Tulostus: Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän digipaino 2024

MIKAELINSEURAKUNTA VUOSIKERTOMUS 2023

Kirkkoherran esipuhe	4
2023 toiminnan arviointi	6
Seurakuntaneuvosto	8
Strategia ja organisaatio	10
Vuoden 2023 kuvia	12
Jumalanpalvelus ja kirkolliset toimitukset	14
• Mikael-teatteri	15
Kasvatustyö	17
• Lapsi-, varhaisnuoriso- ja perhetyö	17
• Rippikoulutyö	20
• Nuorisotyö ja isoskoulutus	21
• Nuorten aikuisten toiminta - polku	23
• Partiotyö	24
Uudistuva seurakuntatyö	25
Liikkuva seurakunta	28
Diakoniatyö	30
• Ympäristötyö	35
Maahanmuuttaja- ja turvapaikkatyö	36
Kansainvälinen työ	37
• Lähetystyö	37
• Ystävyyseurakuntatyö	39
• Merimieskirkkotyö	40
Musiikkityö	42
Viestintä	46
Henkilöstö	49
Tilinpäätökset ja testamenttivarat	51

Toimintavuosi alkoi seurakunnassamme juhlavasti. Olihan tuomiokapituli myöntänyt seurakunnallemme Arkkipoiki-palkinnon Supersunnuntai-konseptista. Palkinnon luovutti arkkipiispa Tapio Luoma huhtikuun supersunnuntaina Mikael IL-LASSA.

Kirkonmäki-tapahtumat kokosivat ennätysmäärän kaikenikäistä väkeä Mikaelinkirkolle vuoden aikana. Uutena yhteistyökumppaninamme oli FC Inter, jonka pelaajat osallistuivat aktiivisesti omalla toimintapisteellään kirkonmäelle. Lisäksi he olivat mukana Pansion ”Toivon torstai”-tapahtumassa. Kertomusvuoden aikana kohotasimme uusia seurakuntalaisia 300 henkeä Gatorade Centerissä TPS:n kiekko-ottelussa, nuoria aikuisia täpötäydessä Linnateatterin näytännössä, motoristeja Espositon rannassa motoristikahveilla, sekä kaikenikäistä väkeä harrasteajoneuvojen ajokauden avajaistapahtumassa toukokuussa Metsämäen raviradalla.

Liikkuva seurakunta toi oman rikkautensa toimintaamme jääkiekon, jalkapallon ja salibandyn myötä. Otteluisännyydet tavoittivat tuhatmäärin ihmisiä. Kirkkoherra sai kutsun Turun Yliopiston uskontotieteen laitokselta luennoimaan Mikaelinseurakunnan innovatiivisesta toiminnasta.

Erityinen ilonaihe kertomusvuonna oli perhetyön uusi alkua. Seurakunnan

perhetyötä kehitettiin palkkaamalla kaksi osa-aikaista perhetyöntekijää. Tapahtumat ja erilaiset piirit kokosivat hyvin uusia osallistujia.

Ukrainalaisille järjestettiin Pansiossa sunnuntaitapahtumia, jotka olivat erittäin suosittuja. Maahanmuuttajatyö jatkui vakiintuneen vilkkaana. Kansainvälisen kahvilan joulujuhlaan osallistui parisen sataa maahanmuuttajaa. Nuorten toiminta jatkui myös vilkkaana.

Viestinnän merkitys seurakuntatyössä oli edelleenkin ajankohtainen. Sosiaalisen median kautta tavoitimme valtavan määrän seuraajia jopa maan rajojen ulkopuoleltakin. Ympäristötyöryhmä järjesti roskakävelyjä ja nyt ensimmäistä kertaa pöriäisten niityn kirkonmäelle, mikä sai paljon positiivista palautetta.

Uudet seurakunta-alueet toivat mukanaan uusia senioreiden palvelutaloja, joissa aloitettiin hartauksien pitäminen. Mikaelinseurakunta on kasvava seurakunta. Jäsenmäärä sekä myös tilaisuuksiin osallistuvien määrä kasvoi. Tämä on ilon ja kiitollisuuden aihe. Tästä on hyvä jatkaa tuleviin haasteisiin.

Jouni Lehikoinen, kirkkoherra

Timo Ja Jouni seurakuntaan muuttaneiden kutsutilaisuudessa.

TOIMINNAN ARVIOINTI 2023

Paikallissurakunta / yksikkö	Turun Mikaelinseurakunta
Vastuuhenkilö	Jouni Lehikoinen
Toiminta-ajatus	Aidosti ajassa – rohkeasti hengessä.
Olellisimmat toimintaan vaikuttavat riskit	Talouden heikkeneminen, henkilökunnan työssä jaksaminen
TURUN JA KAARINEN SEURAKUNTAYHTYMÄN STRATEGIATAVOITTEET:	
<ol style="list-style-type: none"> Ihmisläheisyys ja osallisuus kirkossa Viestinnän kehittäminen Ilmastonmuutoksen torjuminen Laadukas johtaminen ja henkilöstön hyvinvointi Taloudellisten toimintaedellytysten turvaaminen 	
SEURAKUNNAN YKSIKÖN STRATEGIATAVOITTEET:	
<ol style="list-style-type: none"> Kutsuu, kohtaa ja kulkee rinnalla Kiinni sanassa ja ajassa Viestii ymmärrettävästi Hyvinvoiva työyhteisö 	

Seurakunnan / yksikön strategian pitkän aikavälin tavoitteet			
1. KUTSUU, KOHTAA JA KULKEE RINNALLA.			
vuosi	TOIMENPITEET	MITTARIT	TOTEUTUMISEN ARVIOINTI
2023	Pansion alueen toiminnan ja perhetyön uusi alku. Uk-rainalaistyön kehittäminen.	Työresurssien ja osallistujien määrä, yhteistyökumppanit.	Tavoitteeseen päästiin. Perhetyö lähti hyvin toimimaan ja kokosi osallistujia. Ukrainalaistyö Pansiossa uudistui sunnuntaitapahtumien myötä.

Seurakunnan/ yksikön pitkän aikavälin tavoitteet			
2. KIINNI SANASSA JA AJASSA			
vuosi	TOIMENPITEET	MITTARIT	TOTEUTUMISEN ARVIOINTI
2023	Kokoavaan nuorisotyöhön panostaminen sekä nuorten aikuisten toiminnan kehittäminen. Uusien luottamushenkilöiden perehdyttäminen.	Osallistujamäärä, aktiivisuus.	Tavoitteeseen päästiin osittain. Nuorisotyö kokosi edelleenkin hyvin nuoria. Luottamushenkilöitä saatiin sisäänajettua, mutta nuorten aikuisten toiminnan kehittäminen on kesken.

Seurakunnan/ yksikön pitkän aikavälin tavoitteet			
3. VIESTII YMMÄRRETTÄVÄSTI			
vuosi	TOIMENPITEET	MITTARIT	TOTEUTUMISEN ARVIOINTI
2023	Mikaelinseurakunta on edelleenkin arkkhiippakunnan suosituin ja seuratuin hengellinen toimija sosiaalisessa mediassa. Striimauslaitteiston saaminen kirkkoon sekä uuden sähköisen ilmoitustaulun hyödyntäminen.	Lukumäärät. Työntekijöiden panostus some-työhön.	Tavoitteeseen päästiin osittain. Sosiaaliseen mediaan panostaminen toi paljon uusia seuraajia. Striimauslaitteistoa eikä sähköistä ilmoitustaulua saatu lupauksista huolimatta, joten tavoite jäi saavuttamatta.

Seurakunnan/ yksikön pitkän aikavälin tavoitteet			
4. HYVINVOIVA TYÖYHTEISÖ			
vuosi	TOIMENPITEET	MITTARIT	TOTEUTUMISEN ARVIOINTI
2023	Henkilöstösuunnitelman päivitys	Resurssien oikea jakautuminen koulutuksiin osallistuminen.	Tavoitteeseen ei vielä päästy. Henkilöstösuunnitelmatyöryhmän työ päästiin aloittamaan, mutta on vielä kesken ja suunnitelma valmistuu 2024 vuoden aikana.

Seurakunnan/ yksikön pitkän aikavälin tavoitteet			
5. YMPÄRISTÖTYÖ			
vuosi	TOIMENPITEET	MITTARIT	TOTEUTUMISEN ARVIOINTI
2023	Mikaelinseurakunnan oman ympäristötyön aktivointi.	Toiminnan aktiivisuus.	Tavoitteeseen päästiin. Työryhmä järjesti lukuisia tempauksia, mm. pörriäisniityn kirkonmäelle.

SEURAKUNTANEUVOSTO

Uusi seurakuntaneuvosto aloitti nelivuotiskautensa toiminnan vuonna. Seurakuntaneuvostossa oli 16 edustajaa, kokoontumisia 9 kertaa. Pöytäkirjaan merkittiin kaiken kaikkiaan 123 pykälää. Kokouspaikkana oli

Mikaelin seurakuntakodin neuvotteluhuone, seurakuntasali ja uuden seurakuntatoimiston neukkari. Muina kokouspaikkoina olivat Hotelli Kakola, Ruissalon kylpylä ja Rannikkolaivaston Pansion tukikohta.

Seurakuntaneuvoston kokous Ruissalon kylpylässä.

Mikaelinseurakunnan seurakuntaneuvosto 2023–2026 (YKV=Yhteinen kirkkovaltuusto, YKN=Yhteinen kirkkoneuvosto)

Johanna Fonsell
Sakari Holmroos
Joonas Jormalainen
Heli Karlsson
Jarno Kuivala YKV
Seppo Lehtinen
Liisa Leino
Kari Mäenpää YKV
Anna Pitkälä YKV
Viivu Seila YKV
Hanna Suomela YKV
Aleksi Stenberg YKV
Teija Tiusanen

Ailo Uhinki
Marjo Valtonen
Ulla-Maija Vierimaa YKV, YKN
Puheenjohtaja: Kirkkoherra,
rovasti Jouni Lehtikoinen
Varapuheenjohtaja: Hanna Suomela
Sihteeri: Seurakunta- ja viestintäsihteeri
Katriina Kosola
Työntekijöiden edustajat: Marko
Hakanpää ja Pasi Jaakkola
Työjaosto: Hanna Suomela, Jarno
Kuivala, Kari Mäenpää, Jouni Lehtikoinen ja Katriina Kosola

SEURAKUNTANEUVOSTON TÄRKEIMPIÄ PÄÄTÖKSIÄ 2023	pvm
Anomus rahoituksesta vapaaehtoisten kiitosjuhlien järjestämiseksi	14.11.
Diakoniatyön lisämääräraha-anomus	10.10.
Diakoniatyöntekijän viran auki julistaminen syksyn 2023 aikana	5.9.
Edustajan valinta Nuorten hallitukseen	11.4.
Elina Okon irtisanoutuminen	5.9.
Esitys vuoden 2024 investointibudjettiin	13.6.
Jaakko Paakkasen matka ystävyysseurakuntien yhteistyösopimuksen allekirjoitustilaisuuteen Bergeniin	11.4. 16.5.
Kolehtisuunnitelmat	13.6. 5.9. 14.12.
Koulutussuunnitelma vuodelle 2024	14.11.
Kristillisen liikuntaverkoston kolehtianomus	14.12.
Lapsi- ja perhetyön rekrytoinnit	13.6.
Lausunnon antaminen luovutettavista ja kehitettävistä tiloista	10.10.
Lausunnon antaminen seurakuntayhtymän investointisuunnitelmasta vuodelle 2024	10.10.
Luottamushenkilöiden valinta työryhmiin	14.2.
Maahanmuuttajatyön diakonin valinta	14.11.
Maahanmuuttajatyön diakonin virka	10.10.
Mikaelinseurakunnan edustajan nimeäminen Pyhän Marian ystävyysseurakuntatoimikuntaan	14.2.
Mikaelinseurakunnan hallintosääntö	14.11. 14.12.
Mikaelinseurakunnan henkilöstösuunnitelman laatiminen	14.3.
Mikaelinseurakunnan tilinpäätös	11.4.
Nuorisotyön anomus nuorten ulkomaanmatkoista	14.3.
Pasi Jaakkolan virkavapaan sijainen	14.3.
Pauliina Liukkosen virkavapausanomus	5.9.
Seurakuntaneuvoston sihteerin valinta	14.2.
Seurakuntaneuvoston työjaoston valinta	14.2.
Seurakuntaneuvoston varapuheenjohtajan valinta	14.2.
Suomen Lähetysseuran hallituksen jäsenyys	11.4.
Toimintakertomus vuodelta 2022	14.2.
Toimintamäärärahojen jako vuodelle 2024	14.12.
Toimintavuoden 2022 arviointi	14.2.
Turun Kristillisen työväenyhdistyksen avustusanomus	10.10.
Työhyvinvointikyselyn tulokset	13.6.
Vuosikertomus 2022	16.5.
Yökahvilatoimintaan osallistuminen	14.11.

MIKAELINSEURAKUNNAN STRATEGIA

Strategia

Mikael, rohkeasti erilainen

Visio

Aidosti ajassa – rohkeasti hengessä

Missio

Evankeliumin valoa kirkossa ja kadulla

Arvot

Ilo, rakkaus, rohkeus

Slogan

Mikael, rohkeasti erilainen

1. Kutsuu, kohtaa ja kulkee rinnalla

Tavoite: Mikaelinseurakunta on läsnä ja kutsuu yhteyteen

2. Kiinni sanassa ja ajassa

Tavoite: Mikaelinseurakunta tarjoaa luotettavan ja turvallisen hengellisen kodin sekä tiedostaa vastuunsa hengellisenä toimijana

3. Viestii ymmärrettävästi

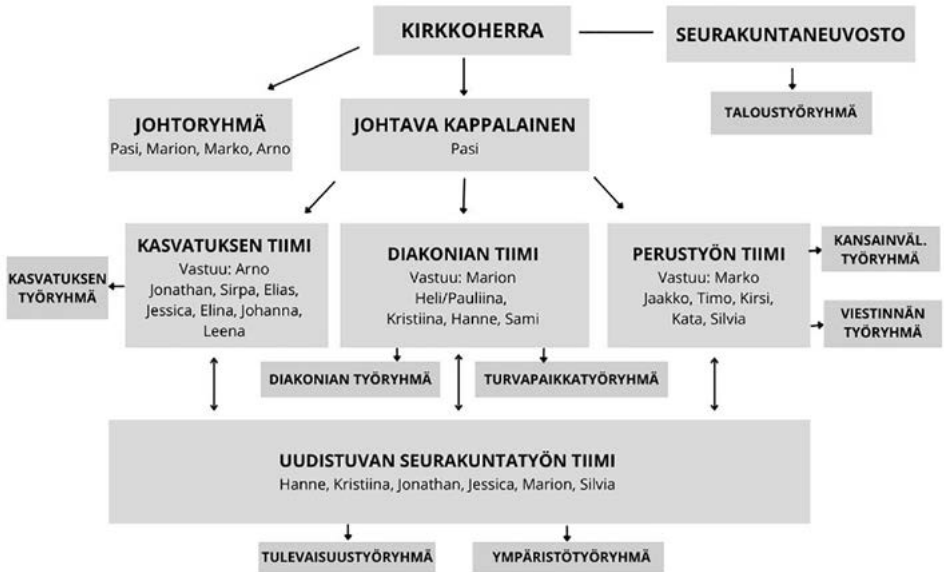
Tavoite: Seurakunnan sanoma tavoittaa ja koskettaa

4. Hyvinvoiva työyhteisö

Tavoite: Mikaelinseurakunnassa on hyvä tehdä töitä, siellä viihdytään ja ymmärretään erilaisuutta.

MIKAELIN ASIANTUNTIJAORGANISAATIO

SuperSunnuntaista ArkkiPooki -palkinto Mikaelinseurakunnalle.

Saaristokierroksen iloista merimeininkiä.

Seurakuntatoimisto siirtyi uusiin tiloihin marraskuussa.

Klubi-tila koki uudistumisen.

Pörräisniitty löysi paikkansa ja talkoolaisensa kirkonmäellä.

Jyrkkälässä saatiin seurakuntatoiminnalle uusi startti.

Mikael-teatterin Pääsiäisnäytelmässä oli juhlan tuntua.

Jessica vihittiin papiksi 26.11.

Toivon kynttilät pyhäinpäivän iltakirkossa.

Suikkilan messun jälkeen kirkkokahvit maistuvat.

Soccer Cup - mukana juniorien tapahtumassa.

Lahjoitus Mikaelinseurakunnan diakoniatyölle.

Vapaaehtoisten kiitosateria adventin tunnelmissa.

Porsan markkinat ja Mikaelinkirkko.

Voit myös harrastaa akvarellimaalusta Mikaelissa.

Tärkeä juttutuokio yleisöluistelussa.

Nuorisopappi Jonathan ja rippikoululaisten ilta.

Mikaelinkirkon messut ovat esteettömiä.

JUMALANPALVELUS JA KIRKOLLISET TOIMITUKSET

Messut ja muut jumalanpalvelukset

Mikaelinkirkon jumalanpalveluspäätin ytimen muodostavat sunnuntain ja pyhäpäivien messut ja jumalanpalvelukset klo 11, Mikael ILTA-messu joka toinen sunnuntai klo 16, nuorten messu kerran kuukaudessa klo 18.30 ja iltamessu keskiviikkoisin klo 17. Mikael ILTA -messus-

sa oli pyhäkoulu ja messu tulkattiin myös englanniksi, arabiaksi ja persiaksi. Konfirmaatiomessujen ajankohdat olivat elo-syyskuussa, eli konfirmaatio ei ollut välittömästi leirin jälkeen. Jumalanpalveluksia oli yhteensä 161 (2022:152). Edellisvuonna alkanut kuuden radiojumalanpalveluksen sarja jatkui 6.1., 26.2. ja 16.4. Radioinnit toteutettiin YLE Radio 1:n

kautta suorana lähetyksenä.

Jokaiseen messuun liittyivät kirkkokahvit, paitsi kesällä ja supersunnuntaisin, jolloin kahvien tilalla oli kirkkolounas Mikaelin seurakuntakodilla. Messun palveluryhmät (4) jatkoivat aktiivisesti toimintaansa. Osalla ryhmistä oli haasteita saada riittävästi palvelijoita mukaan.

Suikkilan ja Paakarlan seurakuntakodeissa järjestettiin kuukausittain yksi lähiökirkko ja kirkkokahvit. Ruissalon metsäkirkon suvihartaus ja retkikahvit järjestettiin kesä-elo-kuussa joka toinen sunnuntai. Laitoshartauksia pidettiin Kansallisessa palvelutalossa, Iso-Heikin palvelutalossa, hoivakoti Esperissä ja Portsakodissa. Uutena tulivat mukaan Nonnalinna ja hoivakoti Herttuankulma.

Kirkolliset toimitukset

Kirkolliset toimitukset ovat myös jumalanpalveluksia, joissa ihmisiä kohdataan heidän aidon elämäntilanteensa keskellä. Kirkolliset toimitukset vahvistavat sitoutumista kirkkoon ja niiden kautta rakennetaan yhteyttä heihin, jotka osallistuvat ehkä vähemmän seurakunnan muuhun toimintaan.

Mikaelinseurakunnan työnjaon mukaisesti kirkollisten toimitusten hoitamisesta vastasivat pääsääntöisesti perustyön tiimin papit Kirsi Hakanpää, Jaakko Paakkanen ja Timo Hanttu. Erityisesti tämä työnjako koskee haetaan siunaamisia ja muistotilaisuuksia. Kristiina Frimanin toimitusmäärä oli

isompi kuin muiden uudistuvan seurakuntatyön tiimin pappien.

Perustyön tiimin pappien kirkollisten toimitusten määrät olivat erittäin korkeita: Kirsi Hakanpää 121 (siunauksia 76), Jaakko Paakkanen 120 (siunauksia 85) ja Timo Hanttu 92 (siunauksia 66). Kanttoreista Marko Hakanpää toimitti 183 toimitusta (140 siunausta), Silvia Koski 165 (139 siunausta). Sijaiskanttorina toimineen Jouni Kuorikosken osuus oli 42 toimitusta (32 siunausta).

Muuttuvana asiana kirkollisissa toimituksissa oli Mikaelinkirkon tarjoaminen kappeleiden ohella haetaan siunaamisten tilaksi. 2023 siunauksia oli ennätyskelliset 12 kpl (2022: 5).

MIKAEL-TEATTERI

Mikael-teatterin juhlanäytelmä ”Yhteinen pöytä”, joka sisälsi osuudet Mikaelinseurakunnan historiasta ja pääsiäisaiheesta, esitettiin Mikaelinkirkossa hiljaisella viikolla ja pääsiäisenä. Näytelmän käsikirjoittajina toimivat eläkekappalaisemme Ismo Seivästö ja Pekka Ahlamo, ohjauksesta vastasi Ilmari Kuivala, musiikista kanttori Marko Hakanpää, tekniikasta Jarno Kuivala sekä puvustuksesta Milona Suominen. Eri rooleissa nähtiin kolmisenkymmentä vapaaehtoista näyttelijää. Mikael-teatteri teki näytelmän pääsiäisosuudella vierailun myös Kaarinan kirkolla. Näytelmätoiminnan vapaaehtoisena vetäjänä ja koordinaattorina toimi Ismo Seivästö.

Mikaelinseurakunta 2023 tilastoja (suluissa 2022):

- Jäsenmäärä 31.12.2023: 20 834 (20 512)
- Kastettuja 131 (127)
- Kirkollisia avioliittoon vihkimisiä oli 64 (61)
- Avioliiton siunauksia 11 (7)
- Kuolleet 295
- Hautauksia toimitettiin 314 (322), joista Mikaelinseurakuntalaisia 258, väestörek. 33, ulko-seurak. 23
- Rippikoulun käyneitä Mikaelinseurakunnan jäseniä 139 (ikäluokka 15v. 127).
- Rippikoulun kävi Mikaelissa 69, muissa yhtymän seurakunnissa 48, muualla 14 ja yksityisrippikoulussa 8.
- Seurakuntaan liittymisiä 149 (176)
- Seurakunnasta eronneet 495 (549)
- Mikaelinseurakuntaan muuttaneita 3825 (3667)
- Mikaelinseurakunnasta muuttaneita 2966 (2935)
- Muuttoliike +859 (+732)
- Jumalanpalveluksia 161 (152)

Kirkkoon kuuluminen vuoden lopussa 2023 (suluissa 2022):

Turussa 56,7% (58,4%), Kaarinassa 63,1%. (64,4%), Suomen evankelis-luterilainen kirkko 63,5% (65,1%).

Arviointi

Voimakas rakennustoiminta Mikaelin-

seurakunnan alueella alkoi tuntua kertomusvuonna ja seurakunnan jäsenmäärä jatkoi nousua (+316). Seurakunnan väkimäärään vaikuttaa se, että muuttaneista suuri osa on ollut nuorempaa väkeä, jotka eivät sitoudu seurakunnan jäsenyyteen samalla tavalla, kuin vanhemmat ikäluokat.

Messupalveluryhmien toiminta oli käynnissä kolmatta vuotta. Parilla ryhmällä oli vaikeuksia saada riittävästi palvelijoita kokoon. Kirkkokahvit tai kirkkolounas kuuluvat nyt kaikkiin pyhäpäiviin. Merimieskirkkotyö ja nuorisotyö vastasivat suurimmasta osasta kirkkokahveja. Erityisesti iltamessuun osallistuminen on lisääntynyt selvästi.

Kasteiden määrä on vähentynyt. Tässä on kuitenkin myös huomioitava se, että koko maassa lasten syntyvyys oli ennätysalaisella tasolla. Suuri osa mikaelinseurakuntalaisten kasteista ja muistotilaisuuksista toimitetaan muualla, kuin Mikaelinseurakunnan tiloissa. Olisi jäsenyyttä ja sitoutumista vahvistavaa, jos kirkollisia juhlia voitaisiin viettää nykyistä enemmän kotiseurakunnan tiloissa. Perustyön pappien osuus kirkollisista toimituksista, etenkin hautauksista, on erittäin korkealla tasolla. Asiaan olisi saatava työnjaollinen muutos. Perustyötä tekeviä pappeja olisi hyvä olla 4. Kahden kanttorin virkatilanteessa kanttorien hautausten määrä oli perustyön pappeihin nähden kaksinkertainen. Useiden hautausten sattuminen samalle kanttorille vaikutti mahdollisuuteen osallistua muistotilaisuuksiin.

Isot eläinpuvuissa 4-vuotissynttäreillä.

KASVATUSTYÖ

LAPSI-, VARHAISNUORISO- JA PERHETYÖ

Viikoittaista toimintaa kehitettiin sekä uusia tavoitettavampia tapahtumia syntyi. Haluamme tukea perheitä tärkeässä tehtävässä tarjoten kristillisen arvopohjan kasvupohjaksi. Perhetyötä toimiva Elina Westergård ja Johanna Peltonen 40 % työpanoksella vastaten perjantain perhekerhosta, metsäseikkailukerhosta ja päiväkotikoordinoinnista. Syyskaudella saimme Leena Malmivirran työtiiminvuuteen 40 % työpanoksella. Tiimistä vastasi Jessica Artukka ja hänen vastuullaan oli yleiskoordinoinnin lisäksi kirkonmäkitapahtumat.

Helmikuussa pidettiin vauvakirkko. Perheitä oli koolla aikaisempia vuosia enemmän. Vanhemmat toivat lapset siunattavaksi alttarille ja lopuksi jaettiin kastepuusta jokaiselle omat nimisydämet. Perheet ovat tulleet tämän myötä aktiivisesti mukaan vuoden muihinkin tapahtumiin.

Helmikuussa alkoi uusi Äidit ja vauvat -ryhmä. Moni äiti on kokenut paikan tärkeänä arjen kohtaamispaikkana, jossa saa vertaistukea ja tulle kuulluksi.

Perhekerho on jatkunut myös viikoittain. Kerhossa kuultiin Raamatun kertomuksia, musiikkia ja askarreltiin. Suikkilan perhekerhosta vastasi

Kirsi Hakanpää. Mukana oli myös perhepäivähoitajia lapsineen. Maaliskuussa oli jokavuotinen 4-vuotissynttärjuhla. Juhlassa oli laulua, leikkejä, askartelua ja lahja jokaiselle sankarille. Päivässä oli yli sata osallistujaa.

Pääsiäisenä ja jouluna teimme yhteistyötä Mikaelin alueen päiväkotien kanssa. Kahtena päivänä esiinnyimme kirkossa ja teimme vierailuja päiväkoteihin.

Tavoitimme satoja alueen lapsia pääsiäissanomalla ja jouluevankeliumilla. Jouluevankeliumi näytöksiä oli 12. Päiväkotiryhmien koot vaihtelivat 25–60. Lisäksi pidimme Aunelan koulussa yhteisen näytelmähartauden pääsiäisenä sekä 1. adventtina.

Perhetyö osallistui Kirkonmäki-tapahtumiin keväällä ja syksyllä. Tapah-tumissa oli erilaisia toimintapisteitä. Kirkonmäki-tapahtumien lisäksi toteutettiin vappupiknik kirkonmäellä. Kesällä vietettiin kesäpäiviä Ykköspirillä saunomisen, uimisen ja grillaamisen merkeissä.

Kaksi Sinapin perheleiriä olivat suosittuja. Leireillä oli lapsille monenlaisia toimintaa, sekä aikuisille omaa ohjelmaa. Varhaisnuortenleiri pidettiin heinäkuun lopulla Kunstenniemessä.

4-vuotissynttärیتunnelmaa.

Syyskaudella järjestettiin varhaisnuorille perjantai-iltoja sekä yö GG:llä. He osallistuivat myös Maata Näkyvisä-festareille talkoolaisina.

Enkelikirkko järjestettiin Mikkelinpäivänä. Lokakuiseen Nallekirkkoon saapui lähes 100 nallea. Nallet oli mahdollista jättää yöksi kirkkoon ja tapahtuma kuvattiin Instagramiin. SuperSunnuntain Nallesairaalaan sai viedä nallen tutkittavaksi.

SuperSunnuntait olivat iloisia tapaamisia kerran kuussa perheiden talossa Mikonmökissä. Erityisen mielenkiintoisen arvoisen oli Amazing Race Mikael. Erityisen hieno oli Joulukuvaelma yhteistyössä isosten kanssa. Jatkoille Mikonmökkiin saimme ennätysmäärän väkeä.

Mikael ILTOjen yhteydessä oli pyhäkoulu kolmelle eri ikäryhmälle. Ki-

pinät ovat alle kouluikäisten ryhmä, Liekit 1.-3.-luokkalaisia ja Roihut neljänestä luokasta ylöspäin. Askartelu, musiikki, leikki ja pelailu toivat mukavaa lisää opetuksiin ja auttoivat ryhmäytymisessä.

Pansion lastentapahtumat vetivät Paakarlan seurakuntakodille kymmeniä perheitä. Syyskaudella alkoivat joka toinen sunnuntai pidettävä Taivaalliset seikkailut- toiminnallinen pyhäkoulu. Keväällä Johanna Peltonen piti LuomisLabrakerhoa Kähärin koululla, jossa lapset tutustuivat Raamatun kertomuksiin. Teräsrautelan ja Suikkilan koululaisille järjestettiin metsäseikkailukerho, jossa lapset saivat viettää aikaa luonnosta nauttien, siellä liikkuen ja leikkien, eväitä syöden sekä Raamatun kertomuksiin tutustuen.

Mikonmökissä kokoontui maanantaisin alakouluikäisille suunnattu Varkkari vapaaehtoisten kerhonohjaajien pitämänä. Seurakuntayhtymän yhteisistä tapahtumista olimme mukana järjestämässä 10-syntäreitä ja 10-leiriä.

Lauma-lapsiperheyhteisö kokoontui vapaamuotoisen ulkoilun ja grillailun merkeissä 35 hengen voimin.

Aviopari-illat jatkuivat keran kuukaudessa, ja jokaisessa illassa oli mahdollisuus lastenhoitoon. Uutena perhetyön muotona alkoivat vaimoillat.

Arviointina toteamme, että perhetyössä aloitimme uusia toimintamuotoja ja osallistuminen toimintaan kasvoi. Perheiden määrä ja osallisuus lisääntyi vuoden aikana paljon. Tavoitettavaa työtä toteutettiin aktiivisesti ja monipuolisesti. Instagram-tili @turunmikaelinsrklapset kautta saavutettiin alueen perheitä ja tiedotettiin ajankohtaisesta toiminnasta, se todettiin hyväksi matalankynnyksen tavaksi viestiä. Kevään ja syksyn toimintaisitteisiin koottiin ohjelma, jota jaettiin kohderyhmälle.

Kirkonmäkitapahtumassa tehtiin hienoja kasvomaalauksia.

Rippikoululeirin iltaohjelma Eräkämpän maisemassa.

RIPPIKOULUTYÖ

Rippikoulun yleistavoitteena on, että nuori vahvistuu siinä uskossa kolmiyhteiseen Jumalaan, johon hänet on pyhässä kasteessa otettu, kasvaa rakkaudessa lähimmäiseen ja elää rukouksessa ja seurakuntayhteydessä. Tämän lisäksi tavoitteena oli luoda yhteyksiä rippikoululaisten vanhempiin sekä johdattaa nuoria mukaan isos-

toimintaan sekä muuhun seurakunnan järjestämään nuorisotoimintaan. Rippikouluvastaavana toimi nuorisotyönohjaaja Arno Heinonen.

Rippikouluopetuksesta vastasivat pääosin papit ja nuorisotyönohjaajat apunaan leirijaksoilla olleet seurakuntayhtymän palkkaamat rippikoulutyöntekijät. Kaupunkijaksot pidettiin pääosin Mikonmökin tiloissa, jol-

loin integroituminen muuhun seurakunnan nuortentoimintaan oli myös tilojen puolesta luontevaa. Leirijaksoja toteutettiin Kunstenniemessä ja Harjattulassa.

Rippikoulun Mikaelinseurakunnassa suoritti n. 130 nuorta. Rippikoululla on vankka asema seurakunnan perustehtävässä. Puolen vuoden kestoisen rippikoulun intensiivisin jakso on

viikon mittainen leiri, joka on hieno elämys ja erittäin positiivinen kokemus suurimmalle osalle leiriläisistä. Ryhmät kokoontuvat kerran pari myös leirijakson jälkeen ja konfirmaatiot olivat vasta loppukesällä, osin koulujen alkamisen jälkeen. Tällä ei kuitenkaan ollut merkittävää vaikutusta esim. siihen, osallistuvatko nuoret enemmän rippikoulun jälkeiseen toimintaan.

NUORISOTYÖ JA ISOSKOULUTUS

Nuorisotyön toiminta-ajatuksena on ollut elää mukana nuorten elämässä, tukea ja auttaa heitä erilaisissa kasvun kysymyksissä kokonaisina ihmisinä sekä tukea löytämään yhteyden Jumalaan. Seurakunnallisen nuorisotyön erityisenä tavoitteena on johdattaa nuoria seurakuntayhteyteen ja tukea sen myötä nuorten kasvamista kristittyinä.

Isoskoulutuksen tavoitteena oli kouluttaa rippikoulun käyneitä rippikoululeireille ryhmänjohtajiksi sekä saada nuoria mukaan muuhunkin nuorisotyön toimintaan.

Vastuuhenkilöinä nuorisotyönohjaajat Arno Heinonen, Sirpa Hiltunen sekä nuorisopastori Jonathan Westergård. Arno Heinonen on toiminut tiimivastaavana. Merkittävimmät yhteistyötahot olivat Turun kaupunki (seurakunnan alueella olevat koulut), seurakuntayhtymän kasvatustieteiden keskus, leirikeskukset, muut yhtymän seurakunnat sekä Maata Näkyvissä -festa-

rien järjestäjät. Toimintaa järjestettiin pääasiassa Mikonmökissä, seurakuntayhtymän leirikeskuksissa ja Mikaelinkirkossa.

Kouluvierailuja oli edelleen hieman vähemmän. Säännöllisiä päivänavauksia pidettiin Aunelan ja Mikaelin alakouluissa sekä Turun Klassillisessa lukiossa. Topeliuksen koulun kaikille 7-luokkalaisille järjestettiin ryhmäyttämispäiviä ja Riku Rinteen vierailu eri luokissa. Mikaelin ja Topeliuksen koulujen oppilaat tulivat Mikaelinkirkkoon joulukirkkoon.

Nuortenleirien osallistujamäärät pysyivät suunnilleen samana edellisiin vuosiin verrattuna. Nuortenleirejä pidettiin maaliskuussa, toukokuussa ja syyskuussa. Vuoden aikana pidettiin kolme isoskoulutusleiriä.

Heinä-elokuun vaihteessa Mikaelin seurakunnan nuoret tekivät lähes kahden viikon matkan Maailman nuortenpäiville Lissaboniin. Matka vahvisti yhteisöllisyyttä, ystävyysuhteita ja ollut monelle nuorelle henkilökohtaisesti merkityksellinen koke-

mus. Matkalta saatiin uusia ideoita ja näkökulmia Mikaelin nuorisotyöhön. Matkakassaan nuoret keräsivät itse tuhansia euroja myymällä vohveleita ja kahvia messujen ja tapahtumien yhteydessä. Osallistujia oli 28, iältään 17–20 vuotta.

Nuorten toimintaan kuuluivat nuortenillat, nuorten messut ja avoimet ovet arkipäivisin. Ruissalossa järjestettiin kesällä sauna- ja grillausiltoja. Illoissa kävi seurakuntanuorien lisäksi kesän rippikoululaisia. Nuoret osallistuivat vapaaehtoistyöhön mm. Kirkonmäki-tapahtumissa. Keväällä järjestettiin Yö GG:llä tapahtuma, jossa oli isoskoulutusta, opetusta, kilpailuja. Tapahtumassa oli n. 100 nuorta. Myös Maata Näkyvissä -festareille osallistuttiin talkoolaisina.

Jesus Revolution -elokuva oli nuorisotyön kutsutilaisuus, jossa oli 90 nuorta ja nuorta aikuista. Uutena toimintamuotona käynnistyi ”Tiistaikeidas”, johon sisältyi 45 min raamis.

Isoskoulutus on kaksivuotinen. Ryhmät kokoontuivat noin joka toinen viikko. Koulutukseen sisältyy opetusta, käytännön harjoituksia sekä isosleirejä. Isoskoulutus järjestettiin pääasiassa lähikokoontumisina, mutta kevään aikana myös etäkokoontumisina.

Nuortentoiminnassa jatkettiin musiikki-

Nuorisotyö palveli aktiivisesti messun kirkkokahvien järjestelyssä.

Nuorten aikuisten leiri ja lumiukko.

toimintaa. Torstaisin muun nuorten-toiminnan ohessa järjestettiin kitarapaja kitaran- ja bassonsoiton opettamiseksi. Nuorten messuissa soittavaa nuorten bändiä alkoi syyskaudella ohjata Elias Rautiainen.

Arviointina toteamme, että seurakunnan nuorisotyö on osalle nuoria enemmän kuin vain järjestettyä toimintaa. Nuoret itse ovat aktiivisia toimijoita. Isokoulutettavien määrä laskee edellisvuoteen verrattuna, jolloin isokoulutuksen aloitti ennätysmäärä nuoria. Toisen vuoden isosia aloitti suunnilleen saman verran kuin aiempina vuotena.

NUORTEN AIKUISTEN TOIMINTA – POLKU

Nuorten aikuisten työalasta vastasi-

vat Jessica Artukka ja Elias Rautiainen. Polkua tehtiin yhteistyössä Katarinaanseurakunnan kanssa. Polun toiminta koostui Polun messuista, Polun illoista ja Food & Hope-illoista. Nuorista aikuisista koottuja pienryhmiä kokoontui myös muutama noin kahden viikon välein. Toiminnassa halusimme tarjota nuorille aikuisille yhteisön, jossa oppii tuntemaan Jumalaa, itseään ja tutustuu toisiin ihmisiin. Ydinarvoja toiminnassa olivat yhteys, rohkeus ja kasvu. Toiminnassa oli mukana pieni aktiivinen vapaaehtoisten porukka, jota tuettiin ryhmänä ja henkilökohtaisen mentoroinnin avulla eteenpäin omissa lahjoissaan ja kutsussaan. Elias Rautiainen vastasi Polun musiikeista, ja musiikeissa olikin aina auttamassa innokkaita vapaaehtoisia.

Polun iltoja järjestettiin Mikonmö-

kissä vuoden aikana yhteensä 13. Polun messuja järjestettiin Pyhän Kataariinan kirkossa vuoden aikana 9, ja niissä kävi yhteensä noin 300 nuorta aikuista. Miespuolisten kävijöiden määrä lisääntyi ja useampi nuori aikuinen toimi vapaaehtoistehtävissä. Food and Hope -ruokailua järjestettiin Nummen seurakuntakodilla yhteensä 17 kertaa. Illassa oli tarjolla ruokaa ja kotiin sai vietäväksi hävikkiruokakassin, joita operaatio ruokakassi toimitti paikalle. Vappuna kokoonnuttiin vapaamuotoiselle piknikille Vartiovuorenmäelle. Lisäksi kesällä pidettiin 4 raamista. Polun leirejä järjestettiin Sinapin leirikeskuksesta vuoden aikana 2 ja kävijöitä oli yhteensä noin 70.

Viikottaisen toiminnan lisäksi osallistuimme elokuussa opiskelijoille suunnatuille Study in Turku -messuille. Syyskuussa Mikaelinkirkon pihalla järjestettiin Startti-tapahtuma, jossa esiintyjänä oli taitava Luomuduo. Lisäksi jalkauduttiin ylioppilaskylään jakamaan kahvia, kohtaamaan opiskelijoita ja kutsumaan mukaan toimintaan. Mikaelin alueen nuoret aikuiset kutsuttiin lokakuussa Lomasolmu -tatterinäytökseen.

PARTIOTYÖ

Partiotoiminnan tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kasvua persoonallisuudeltaan tasapainoisiksi, terveiksi ja vastuuntuntoisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Partiotoimintaan kuuluu myös uskontokasvatus. Kul-

lakin lippukunnalla on ollut käytössä omat tilat, joissa ei järjestetä muuta seurakunnan toimintaa: Turun Mikaelin Sinisillä, Mikaelin Sinikelloilla ja Ahertajilla Mikaelin seurakuntakodin pohjakerroksessa sekä Partio-Puhureilla Pansiossa, Pernontie 16:ssa.

Mikaelinseurakunnan partioyhteistyön tavoitteena on tukea partion hengellistä kasvatusta sekä huolehtia tarvittavista tiloista ja rahallisista avustuksista. Yhteistyössä on myös seurakuntayhtymän Kasvatusasiain keskus. Yhteistyötä säätelee yhteinen kolmikantasopimus, jonka mukaisesti lippukunnat ovat rekisteröityneet yhdistyksiksi. Yhteydenpitoa paikallisseurakunnassa hoitaa seppo eli seurakunnan partioyhdysenkilö. Kertomusvuonna seppona toimi nuorisotyönohjaaja Arno Heinonen.

Mikaelinkirkon kesäoppaat ja kahvilanpitäjät

Mikaelinkirkon kesäoppaina ja kahvilan pitäjinä toimivat Saara Ansa-harju, Florentino Campomanes, Elsa Hermelin, Auri Hiedanpää, Kerttu Kronsieff, Julia Mäkilä, Julius Nurminen, Lotta Ruotsalo ja Kaarlo Virtanen. Nuorten työ rakentui kahden viikon jaksoille koulujen kesälomajalla. Kesäoppaiden hakuprosessista, perehdyttämisestä, työvuoroista, työtodistuksista ja palautteen kokoamisesta on vastannut nuorisotyönohjaaja Arno Heinonen. Nuoret tilastoiivat koulujen kesäloma-ajalta yhteensä 3093 (2022: 2774) kirkkovierailijaa.

UUDISTUVA SEURAKUNTATYÖ

Mikaelinseurakunnan tunnuspiirteenä on ollut läpi sen historian uusien työmuotojen ideointi ja tuoreiden vaikutteiden hakeminen myös ulkomailta. Viime vuosien työnjakouudistuksissa on vielä erikseen panostettu tavoittavan ja uudistuvan seurakuntatyön kehittämiseen ja lisäämiseen.

Tavoittava työ

Tavoittavaa työtä tehdään paljon yhteistyössä useiden työalojen kanssa. Tähän liittyviä tapahtumia ja toimintamuotoja on kuvattu tässä kertomuksessa niin kasvatustyön, liikkuvan seurakunnan kuin nuorten aikuisten toiminnan yhteydessä. Suurin kutsuta-

pahtuma on vuosittain seurakuntaan muuttaneiden ilta TPS:n jääkiekko-ottelussa Gatorade Centerissä.

Tempauksissa Mikaelinseurakunta jatkoi yhteistyötään ravintolalaiva Espositon kanssa. Kesällä järjestettiin perinteiseen motoristikahvit jokirannassa. Katutempauksia teki Mikaelin Love people -tiimi Hanne Tuuloksen johdolla. Syksyn alussa toteutettiin lähiökiertue, jossa ilmapallot saavuttivat suuren suosion erityisesti nuoremman väen parissa. Edelleen jatkuivat Mikaelin Enkeli-tempaukset Turun keskustassa ja Hansa ostoskeskuksessa.

SuperSunnuntai

Vuonna 2021 aloitettu SuperSunnuntai konsepti sai arkkihiippakunnan Arkkipooki-palkinnon keväällä 2023. Palkinnon luovutti arkkipiispa Tapio Luoma Mikael ILTA -messun yhteydessä 23.4. Eri työaloja yhdistäviä SuperSunnuntaita on vietetty kerran kuu-kaudessa. Ne alkavat klo 11 messulla, jonka jälkeen seurakuntakodissa on tarjolla sunnuntailounasta sekä erilaista ohjelmaa.

Mikaelin talvipäivistä on tullut jokavuotinen perinne.

Alfa-kurssin päätösjuhla Mikaelin seurakuntakodilla.

Vuoden aikana tarjolla oli mm. ystävänpäiväjuhla, jossa vieraili Pette-ri Orpo. Lisäksi ohjelmassa oli Joonas Hauveli -duon konsertti, hierontaa, joulumyyjäiset, urkutuokioita, taide- ja askartelupajoja sekä joka kerta Lasten- ja perheidentalo. Pääsiäisenä ja syyskuun alussa järjestettiin suuren suosion saavuttaneet Kirkonmäki -perhetapatumat. SuperSunnuntai päättyi Mikael ILTA -messuun kirkossa sekä sen jälkeiseen Kansainväliseen kahvilaan Mikonmökissä. ILTA-messussa vapaaehtoisilla seurakuntalaisilla on merkittävä osuus ja he toimivat kuudessa tiimissä (bändi, pyhäkoulu,

rukous, iltapala, maahanmuuttajat ja houstaus). Messuissa oli myös tarjolla pyhäkoulu kolmelle eri ikätasolle.

Yhteisöt ja aikuistyö

Mikaelinseurakunnassa on panostettu pitkään yhteisöllisyyteen. Tiiviimpään seurakuntayhteyteen kutsutaan tapahtumien, messujen, mikael.fi-sivuston sekä Alfa-kurssin kautta. Yhteisinä toimivat lapsiperheiden Lauma, nuorten GG, nuorten aikuisten Polku, aikuisten Olkkari ja uutena Hengelliset iltapäiväkahvit tiistaisin. Lisäksi Paakarlassa aloitettiin koronan jälkeen uudestaan Toivontuojat-yhteisö. Yh-

teisöiden välistä yhteyttä vahvistettiin SuperSunnuntaiden ja juhlien avulla. Pyhäinpäivänä toteutettiin Valon-juhla yhdessä aikuis-, perhe- ja maahanmuuttajatyön kanssa.

Yhteisöiden osana on kehitetty hengellisen kasvun polkua. Sen lähtökoh- ta on edellä mainittu syksyisin järjes- tettävä Alfa-kurssi. Sen jatkona kevät- puoliskolla järjestettiin kasvukurssi, joka kokosi noin 40 henkeä. Kansan Raamattuseuran kanssa yhteistyössä järjestettiin Krito eli kristillisen toi- pumisen kurssi. Aikuisten seurakun- talaisten hengellistä kasvua tuettiin myös Raamattuiltojen ja pienryhmien

kautta. Pienryhmiä aikuistyössä toimi viisi kappaletta.

Aikuistyön aktiivien Johtajuus-aal- toa kehitettiin aloittamalla syksyllä uu- destaan Aktiivi-illat. Niiden tarkoi- tuksena on tarjota vahvempaa hen- gellistä ravintoa seurakunta-aktiiveil- le. Teemoina olivat mm. opetuslapse- us, rukous ja rukouslahjat sekä kristi- tyn identiteetti.

Unelma uudesta yhteisöstä Jyrkkä- lään kasvoi syksyn aikana lähiötempa- uksista saatujen positiivisten kokemus- ten pohjalta. Ensimmäistä tilaisuutta Jyrkkälässä vietettiin juuri ennen jou- lua Kauneimmat joululaulut -tilaisu- tena, joka täytti Jyrkkälän asukastuvan äärimmilleen.

Arviointia

Uudistuva seurakuntatyö on hyvin toi- punut koronan aiheuttamasta notkah- duksesta. Paljon uusia ihmisiä on tul- lut toimintaan mukaan, joskin joita- kin on myös jäänyt pois. Myös lapsi- perheitä houkutelleet Kirkonmäki-ta- pahtuvat saavuttivat 2023 uusia kävi- jäennätyksiä.

Aikuistyössä vapaaehtoisia on ol- lut runsaasti, mutta sitoutuminen on muuttunut koronan jälkeen lyhyt- jännitteisemmäksi. SuperSunnuntai- konsepti on tuonut kumpaankin mes- suun lisääkävijöitä. Tulevia painopis- teitä ovat tavoittavan työn osalta uu- teen tavoittavaan missioon valmistau- tuminen ja yhteistyön osalta uusien yhteisöiden aloittaminen Suikkilassa ja Jyrkkälässä.

LIIKKUVA SEURAKUNTA

Mikaelinseurakunta on liikkuva seurakunta. Liikkuva seurakunta -työ oli kertomusvuonna edelleen kasvava työmuoto. Työmuodon vastaavina toimivat Timo Hanttu ja Jessica Artukka. Senioreiden tuolijumppat ja Pilatekset sisältyvät diakoniatyön alaan.

Salibandy-vuoro Manhattan Centerissä jatkui Jessican johdolla, kävijöitä runsaasti, jopa 30-35 jokaisella kerralla. Kesällä kokeiltiin muutaman vuoden verran jalkapalloa vapaaehtoisen vetäjän johdolla. Yleisöluistelut kuuluu perinteiseen talviajan ohjelmaan, mutta vuoroja rajoitti Gatorade Centerin lisääntynyt muu toiminta.

Elokuussa järjestettiin nuorten aikuisten liikuntaleiri Kunstenniemessä, jossa oli yhteensä n. 60 osallistujaa. Suomen KRIK-järjestöstä tuli yhteistyönä ammattitaitoisia ja innostavia liikuntalajien vetäjiä mukaan tekemään leiriä yhdessä seurakunnan kanssa. Leirillä oli monipuolisesti erilaisia liikuntamahdollisuuksia, opetusta ja ylistystä.

Jääkiekkotiimi HC Hurmos piti vauhtia Timon luotsauksessa sunnuntai-iltaisain Kupittaan harjoitus-hallissa. Kertomusvuonna HC Hurmos yleisöluistelujen tapaan täytti 20 vuotta. Juhlavuoden merkeissä pelattiin juhlaottelu, hankittiin uudet peli-

20 vuotta täyttänyt HC Hurmos juhlaottelussa Gatorade Centerissä.

Nuorten aikuisten liikuntaleiri elokuussa.

asut ja kokoonnuttiin iltajuhlaan, jossa jaettiin ansiopystejä yhteisöllisyyden merkeissä.

Seurakuntamme oli läsnä pelikentillä myös urheilun ja kasvatuksen tukijan roolissa. Tapahtumissa Mikaelinseurakunta oli esillä videoiden, mainosten ja työntekijöiden toimesta. Tällä tavoin kutsuttiin ihmisiä seurakunnan yhteyteen. Otteluisännyyksiä oli seuraavasti: Jalkapallossa TPS, Inter ja TPK, jääkiekossa TPS ja TUTO, lentopallossa TUTO Volley. Uutena yhteistyökumppanina tuli mukaan TPS Salibandy. Miesten ja naisten otteluihin kutsuttiin katsojia mm. diakoninan, ruokakassijaon ja nuorten aikuisten toiminnan kautta. TPK:n juniorijalkapallotapahtumassa, Soccer Cupissa, oltiin mukana kesäkuussa Turun Kupittaalla.

TPS jääkiekon yhteistyöelementit

yhdistää TPS-sopimus, joka pitää sisällään seurakuntaan muuttaneiden ja liittyneiden tapaamisen TPS-jääkiekkopelin yhteydessä, yleisöluistelun tilavuokrat sekä sovitun määrän ottelulippuja. Toinen kattava yhteistyösopimus on Interin jalkapallotoiminnan kanssa. ”Inter Action” -yhteistyösopimuksen kautta Interin toimijat olivat mukana Mikaelinseurakunnan perhe-toiminnan Kirkonmäki-

tapahtumissa, Super Toivon torstaissa ja ruokakassijaoissa. Vähävaraisia perheitä, ukrainalaisia ja muita innokkaita kutsuttiin myös mukaan Interin jalkapallopelejä seuraamaan.

Arviointi

Liikkuvan seurakunnan työ on kehittynyt Mikaelinseurakunnassa isoksi toiminta-alueeksi, jossa kohdataan monilla liikuntakentillä paljon ihmisiä ja kutsutaan heitä mukaan seurakunnan toimintaan samalla kun tehdään yhteistyötä liikuntajärjestöjen kanssa kasvatustyössä. Liikkuva seurakunta-toiminta muistuttaa siitä, että Ihminen on kokonaisuus; kehollinen, henkinen, sosiaalinen ja hengellinen. Yleisöluistelujen tulevaisuutta rajoitti seurakunnalle tarjottujen vuorojen väheneminen. On pohdittava, onko yleisöluisteluja mielekäästä jatkaa.

Kaffeplörö ja yhdessä -ryhmä teki retken Ruissalon kasvitieteelliseen puutarhaan.

DIAKONIATYÖ

Tavoitteet

Diakoniatyön ydintavoitteena on auttaa niitä, jotka ovat eniten avun tarpeessa ja joita muut eivät auta. Diakonian yleisenä tavoitteena on edistää kristilliseen uskoon perustuvan lähimmäisenrakkauden toteutumista kotimaassa ja ulkomailla. Diakonia on mukana ihmisten arjessa ja tukee avun tarpeessa olevaa ihmistä kokonaisvaltaisesti. Diakonian tehtävänä on auttaa ihmistä voimaantumaan vastuullisuuden ja osallisuuden kautta. Diakonia seuraa yhteiskunnallista tilannetta huomioiden yhteiskunnallisten epäkohtien perusilmiöitä sekä pyrkii vaikuttamaan niihin.

Vastuuhenkilöt

Diakoniatiimin kokoonpano vaihteli vuoden aikana. Vuoden alussa tiimin kuuluivat Elina Okko (50% maahanmuuttajatyö), 1.1. Marion Routti ja Pauliina Liukkoson virkavapaata 80% sijaistava Heli Ojala 31.5. asti. Pauliina Liukkonen palasi opintovapaalta 15.5., Elina Okon työsuhde päättyi 31.8. ja Pauliina Liukkonen jäi 11.9. virkavapaalle. Liukkoson sijaiseksi palkattiin 4.9.2024 Taina Korhonen 80% työajalla. Heli Ojala jatkoi diakonian sijaisuutta 14.8. ensin osa-aikaisena ja täysiaikaisena 11.9. alkaen.

Erityisvastuualueiden lisäksi diakoniatyöntekijät hoitivat asiakastyö-

tä, leiri- ja retkityötä, sekä ryhmä- ja kerhotoimintaa ja tekivät yhteistyötä muiden työalojen kanssa erilaisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa.

Asiakastyö

Asiakastapaamiset tapahtuivat pääsääntöisesti toimistotiloissa Mikaelin seurakuntakodissa tai Café Mikaelissa, mutta yksittäisiä kotikäyntejä tai vierailuja yhteistyökumppaneiden tiloissa, kuten sosiaalitoimistossa tai Maa-hanmuuttovirastossa, tapahtui pitkän vuotta.

Vuonna 2023 asiakaskohtaamisia oli yhteensä 1450 kappaletta, joista 611 tapahtui seurakunnan tiloissa ja 748 puhelimitse. Loput kohtaamisista tapahtuivat muilla tavoin, esimerkiksi asiakkaan kotona. Kaikista kohtaamisista 94 tapahtui joulukuussa, kun vuonna 2022 niitä tapahtui 148.

Annetut avustukset painoutuivat ruokakauppaan myönnettäviin ostoluppiin, vuokratien maksuun tai muihin laskuapuun. Näiden lisäksi jaoimme asiakkaille loppuvuodesta Diakoniakeskukselta saatuja K-ryhmän lahjakortteja, joista osa oli suunnattu lapsiperheille ja osa kaikille talouksille. Lahja Lapselle -keräyksen kautta asiakasperheidemme lapset saivat joulu lahjat. Paikallisseurakunnan avun lisäksi haimme asiakkaille taloudellista apua Kirkon Diakoniarahastosta, pääasiassa Tukikummit-avustuksia sekä Lintusen rahastosta.

Diakonia-avustusten tarkoituksena on tarjota kertaluontoista apua ja nii-

den tärkein päämäärä on ratkaista ihmisen elämäntilanne siten, että hän pärjää jatkossa taloudellisesti omillaan. Taloudellisen avun lisäksi olimme vuoden aikana antaneet runsaasti keskusteluapua, sielunhoitoa ja kriisiapua.

Seniorityö

Seurakunnassamme toteutetaan seniorityötä monella eri tavalla ja monessa eri paikassa.

Keväällä 2023 aikana käynnisteltiin Hengelliset iltapäiväkahvit -päiväyhteisöä, jota ei tosin haluttu rajata pelkästään senioreille, vaan myös muille, joilla on mahdollisuus kokoontua päiväsaikaan. Kävijämääräksi vakiintui parisenkymmentä, enimmäkseen senioreita. Ystävätoiminta jäi pienimuotoiseksi ja päätettiin diakoniakeskuksen kanssa kommunikoiden lopettaa, koska diakoniakeskus tarjoaa vastaavaa toimintaa koko seurakuntayhtymän alueella. Sen sijaan olimme mukana Suunta-hankkeessa, joka tarjoaa seniorielle keskustelukumppanin ja kiinnostavan vapaaehtoiselle koulutuksen.

Diakoniatyö organisoii myös seniorien tuolijumppia ja kehonhuoltoa seurakunnassamme. Tuolijumppaa järjestettiin viikoittain keskustassa, Suikkilassa ja Paakarlassa. Jumpan jälkeen halukkaat voivat osallistua seurakunnan työntekijän vetämään hartauteen ja kahvihetkeen. Papit, kanttorit sekä diakoniatyöntekijät kiersivät vuorolleen pitämässä hartauden sekä kohtaamassa osallistujia. Tuolijumppien osallistujamäärät olivat viikoittain

Tuolijumppaa Mikaelin seurakuntakodissa

Mikaelin seurakuntakodissa 25 henkilöä, Suikkilan seurakuntakodissa 40 henkilöä ja Paakarlan seurakuntakodissa 10 henkilöä. Kehonhuoltoa järjestettiin Suikkilan seurakuntakodissa. Osallistujia oli viikoittain 20 henkilöä.

Suikkilan seurakuntakodissa järjestettiin aktiivisesti erilaista viikko-toimintaa ja tapahtumia senioreille. Useimmista tapahtumista oli vastuussa nuorisotyöntekijä Sirpa Hiltunen. Seurakuntakodilla järjestettiin joka toinen viikko seniorikahvit, maaliskuu- ja marraskuussa tiistaisin Sirpan aamupala sekä ystävänpäivän ja itsenäisyyspäivän juhla. Viikkotoiminnan lisäksi järjestimme helmikuussa ystävänpäivän kutsuvierastapahtuman 13.2. Ruusukorttelissa, elokuussa perinteisen seniorileirin ja vanhusten viikolla Luovuutta kaiken ikää-tapahtuman Mikaelin seurakuntakodissa.

Kahvilatoiminta ja Ilona kirppis

Vuoden 2023 aikana päävastuu kahvilatoiminnasta ja kirpputorista on ollut Hannele Heinmaalla. Hänen apunaan on toiminut joukko vapaaehtoisia ja työkokeilijoita tai palkkatuettuja työntekijöitä. Café Mikaelin vieressä toimi seurakunnan kirppis Ilona. Ilonasta myös yksittäiset diakonia-asiakkaat ovat voineet hakea ilmaiseksi vaatteita diakoniatyöntekijöiden luvalla. Halpa, diakoninen lounas on ollut tarjolla tiistaisin ja torstaisin, mutta lisäksi kahvila on ollut auki tiistaista torstaihin. Lounaspankki on saanut tassisesti talletuksia ja niitä on diakoniatyöntekijän johdolla jaettu. Vuonna 2023 pitopalvelutilaukset ja pienten tilaisuuksien järjestäminen kahvilan tiloissa ovat olleet kasvussa.

Työllistymis- tai työharjoittelupaikkojen kautta yhteistyötä tehtiin muun muassa Turun alueen TE-toimisto-

jen, Turun työllisyyspalvelujen ja Rikosseuraamuslaitoksen kanssa. Yhteistyötä on tehty järjestöjen kuten Pansikkisen (ent. Me-talo) sekä yksittäisten yrittäjien kanssa. Vuoden 2023 ajan Hövelin tiloissa toimi jongleeraustyöpaja Turun kaupungin asukasbudjetin rahoituksella.

Vapaaehtoistyö

Vuoden 2023 aikana koordinoituvastuu koko seurakunnan vapaaehtoistyön organisoinnista siirtyi diakonia-työstä projektityöntekijä Jessica Artukalle. Vapaaehtoistyön eri työtehtävistä seurakunnassa on koottu esite ja ne on ilmoitettu myös vapaaehtoistyö.fi-sivustolla.

Ruokajakelujen lisäksi seurakuntalaisia toimi vapaaehtoisina leiri-, retki-, ja kerhoavustajina, kirkonpalvelijoina, tulkkeina ja Kansainvälisen kahvilan avustajina, seurakunnan kahvilassa Café Mikaelissa erilaisissa tehtävissä, Suunta-hankkeessa, Yhteisvastuun lipaskerääjinä sekä avustajina ruokailuissa ja muissa tapahtumissa.

Perinteinen kaikkien työmuotojen yhteinen vapaaehtoisten kiitosjuhla järjestettiin kahtena päivänä joulukuun alussa Mikaelin seurakuntakodissa. Perinteisen sunnuntain lounaan lisäksi organisoitiin vaihtoehtoinen iltajuhla lauantaille ja vapaaehtoiset saivat valita, kumpaan juhlaan haluavat osallistua. Juhlat kokosivat yhteensä 150 vapaaehtoista. Kiitosjuhlan lisäksi osassa työmuotoja työntekijät muistivat vapaaehtoisia muillakin ta-

voin vuoden aikana. Oman seurakunnan virkistyspäivien lisäksi diakonia-työn vapaaehtoisia kutsuttiin Eerikinkadun toimitalossa syyskuussa järjestettyyn seurakuntayhtymän yhteiseen virkistyspäivään.

Ruokailut ja ruokajakelut

Seurakunnassamme järjestetään ruokailuja ja ruokakassien jakoja Mikaelin seurakuntakodissa ja Paakarlan seurakuntakodissa Toivon Torstaissa. Keskustan ruokajaon yhteydessä on ollut tarjolla keittolounas ja Pansion ruokakassien jaoissa voileipä- ja kahvitarjoilu, ja lisäksi hengellistä ohjelmaa. Ruokajakelumme järjestetään yhteistyössä Operaatio Ruokakassin kanssa ja mukaan on ilmoittautunut yhteensä 50 vapaaehtoista, joista yhdessä jaossa on vaihtelevasti mukana 10–20 henkilöä.

Keskustassa ruokakassijakeluja järjestettiin yhteensä 9 ja Pansiossa kahden viikon välein paitsi heinäkuussa, ja kesä-, elo- ja syyskuussa vain kerran kuukaudessa. Hakijoiden lukumäärä vaihteli hieman, mutta vakiintui vuoden aikana 200 ruokakassiin keskustassa ja reiluun sataan Pansiossa.

Ruokakassijakelujen lisäksi järjestimme Mikaelin seurakuntakodissa vuoden aikana 7 kirkkolounasta mesun jälkeen osana SuperSunnuntain ohjelmaa. Lounailla kerättiin rahaa sekä diakoniatyölle, yhteisvastuulle, lähetystyölle että turvapaikka- ja mahanmuuttajatyölle. Osallistujien määrää ruokailua kohden oli enimmillään 255 henkilöä.

Neulnurkka ja Daamit Duunaa -käsityökerho

Seurakunnassamme toimii kaksi käsityökerhoa. Neulnurkka kokoontui joka maanantai Mikaelin seurakuntakodissa ja Daamit Duunaa -käsityökerho joka toinen perjantai Paakarlan seurakuntakodissa.

Kerhoista lahjoitettiin vuoden aikana käsityötuotteita muun muassa diakoniatyön asiakkaille ja seurakuntamme eri tapahtumiin. Neulnurkka neuloi myös sukkia kastelapsille. Kerhojen tuotoksia myytiin erilaisissa tapahtu-

missa ja myyjäisissä. Myyntitulot käytettiin kulujen kattamiseen, yhteisvastuukeräyksen ja diakoniatyön hyväksi.

Yhteisvastuukeräys

Seurakunnassamme Yhteisvastuun keräyspäällikkönä toimi Pauliina Liukkonen ja hänen opintovapaidensa ajan Heli Ojala. Viime vuonna keräyksen teemana oli tukea nuorten väkivallan ja konfliktien ratkaisemisen ja ennaltaehkäisyyn tähtäävää työtä.

Keväällä organisoimme kaikille avoimen hernekeitto- ja laskiaispullatarjoi-

Neulnurkan naisia Mikael-sukkia kutomassa.

lun tuolijumppien yhteyteen. Tapah-
tumien yhteydessä kerättiin rahaa yhteis-
vastuukeräyksen hyväksi. Tapahtu-
mien lisäksi nuoret toimivat lipaske-
rääjinä. Kesän viimeisen Kirkonmäki
soi -tapahtuman kahvilan tuotto oh-
jattiin yhteisvastuu-keräykseen

YMPÄRISTÖTYÖ

Seurakunnassamme toimi vuoden ai-
kana pieni, mutta aktiivinen säännöllis-
esti kokoontuva luottamushenkilöis-
tä ja seurakuntalaisista koostuva työ-
ryhmä, jonka kanssa toteutimme usei-
ta eri ympäristötapahtumia vuoden
aikana. Mikaelinkirkossa järjestettiin
Earth Hour-tapahtuma, jossa
sammutettiin teeman mukai-
sesti kirkon valot ja vietettiin
hiljaisuudessa aikaa kynttilän
valossa. Pastori Pirjo Vahto-
la lausui luontoaiheisia runo-
jaan, kuuntelimme huilun ja
djemben melodioita, ja osal-
listajat pääsivät kiertämään ru-
kousalttareilla. Tapahtuman li-
säksi järjestimme myös erilai-
sia retkiä ja tempauksia. Tou-
kokuussa olivat vuorossa opas-
tettu linturetki ja roskien ke-
ruutalkoot Pansiossa. Syksyllä
tehtiin sieniretki Ruissaloon.

Kesällä juhlimme luoma-
kunnan sunnuntaita kävely-
retkellä Tuomiokirkolta Ko-
roisille ja Ristimäelle. Järjes-
timme kesällä myös hautaus-
maakierroksen, jossa oppaana

toimi Helena Honka-Hallila. Kierros
keräsi paljon osallistujia. Keväällä Mi-
kaelinkirkon nurmikosta osa jätettiin
luonnontilaiseksi niityksi, josta ympä-
ristötyöryhmä huolehti.

Päihdetyö

Sami Elorinne on ollut palkattuna
40% työpanoksella päihdetyöhön ke-
vät- ja syyskaudella. Päihdetyö on pi-
tänyt sisällään henkilökohtaisia tapaa-
misia ja maanantaisin kaikille avoimet
aamupäiväkahvit. Lisäksi sekä keväällä
että syksyllä on kokoontunut päihde-
läheisten vertaistukiryhmä Janne Nur-
men vetämänä.

Kirkonmäen etelärinteellä kasvoi ensi kertaa pörräisten niitty.

MAAHANMUUTTAJA- JA TURVAPAIKKATYÖ

Vuoden aikana seurakuntamme neuvoi ja tuki ihmisiä heidän turvapaikkaprosesseissaan ja toimi yhteistyössä Valkonauhaliiton, Auralan Settlementin ja Operaatio Ruokakasien kanssa. Autoimme oleskeluluvan saaneita henkilöitä kotoutumisprosessissa muun muassa neuvomalla, miten päästään heille kuuluvien palveluiden piiriin. Järjestimme kerran viikossa arabian- ja farsinkielisiä raamattuopetusryhmiä ja noin joka toinen viikko järjestetty Mikael ILTA-messu tulkattiin englanniksi ja farsiksi.

Lähes joka sunnuntai järjestettiin kansainvälinen kahvila, joka on avoin kaikille kotimaasta tai kielestä riippumatta. Vuoden aikana kahvilassa vieraili kävijöitä, jotka ovat saapuneet Suomeen muun muassa Syyriasta, Sudanista, Iranista, Irakista, Afganistanista ja Gambiasta. Kahvilassamme oli työntekijöiden lisäksi vapaaehtoisia auttamassa kahvilan ylläpidossa ja osa toimi muun muassa tulkkeina.

Vuoden aikana järjestimme myös talkoomat-

kan ystävyysluostarimme Alsikeen Ruotsissa. Alsiken Luterilainen luostari auttaa erityisen haavoittuvassa asemassa olevia turvapaikanhakijoita. He ylläpitävät toimintaansa mm. pieni muotoisen viljelyn avulla. Vapaaehtoiset Mikaelista auttoivat luostaria kevätkylvössä ja tilan kunnostuksessa.

Ukrainalaisperheiden kanssa keväällä jatkuivat joka viikkoiset kahvilaillat. Osallistujia oli keskimäärin 50. Reilu puolet mukana olleista ovat olleet lapsia. Syyspuolella aloitimme perheiden toiveista joka toinen sunnuntai pidettävillä pyhäkoulutyypisellä toiminnalla. Järjestimme myös lastentapahtumia ja kutsuimme perheitä mukaan seurakunnan tapahtumiin. Integraatiota parhaiten tapahtui työharjoittelujaksojen kautta.

Elina Okko palveli maahanmuuttaja- ja turvapaikkatyössä 31.8. asti.

Lähetystyön värikäs pöytä ohravellitapahtumassa.

KANSAINVÄLINEN TYÖ

LÄHETYSTYÖ

Tavoitteet

- lähetyksen ja kansainvälisen vastuun esilläpito seurakunnan toiminnassa
- edistää seurakuntalaisten tietoisuutta globaalista vaikutusmahdollisuuksista ja vastuusta
- huolehtia seurakunnan nimikkosopimusten veloitteista ja yhteyksistä lähetteihin
- paikallistasolla tukea maahanmuuttajien ja turvapaikan hakijoiden parissa tehtävää työtä

Vastuuhenkilöt, yhteistyötahot ja toimitilat

Vastuuhenkilö pastori Jaakko Paakkanen. Pastori Kristiina Friman maahanmuuttajatyössä, jolla on oma toimintakertomus. Yhteistyötahot Kirkon lähetysjärjestöt, arkkhiippakunnan lähetystoimisto, seurakuntayhtymän yhteinen lähetystoimikunta, Kirkon Ulkomaanapu, maahanmuuttajatyön toimijat, järjestöt, koulut, päiväkodit ja seurakunnan muut työalat. Toimitilat Mikaelin, Paakarlan ja Suikkilan seurakuntakodit, Mikonmökki ja Mikaelinkirkko.

Toiminta ja tapahtumat

Toiminnan panopisteinä olivat kirkkokahvit, myyjäistoiminta. Lähetystyö osallistui ohravellitapahtumiin sekä porkkana-markkinointiin ja järjesti jouluisen kirkkolounaan sekä useita kirkkokahveja. Uusimmat nimikkolähetit Liisa ja Mikko Puhalainen vierailivat kesällä Ruissalon metsäkirkossa. Kauneimmat joululaulutilaisuuksia järjestettiin seurakuntakodeissa ja Mikaelinkirkossa useita.

Nimikkosopimukset

Nimikkosopimukset säilyivät ennallaan edellisvuodesta. Voimassa olevat nimikkosopimukset tavoitesummineen:

- Suomen Lähetysseura, 6000 €
- Thaimaan ev-lut kirkko (Mika Laiho)
- Tansanian Makumiran yliopiston Pita-hanke (Katri Niiranen-Kilasi)
- Sakari Heinonen/Kypros/SeKL/Sat-7 3 000 €
- Mikael Tunér/Sat7/Sansa 3000 €
- Liisa Ja Mikko Puhalainen/Kreikka/Kylväjä 3 000 €

Yhteensä

15 000 €

Joulumyyjäisissä lähetystyö on vastannut herkullisen riisipuuron valmistuksesta.

Arviointi

Kansainvälinen työ painottuu maahanmuuttaja- ja turvapaikkatyöhön. Perinteinen lähetystyö toimii pitkälti pitkäaikaisten vapaaehtoisten varassa. Uusia vapaaehtoisia on haettu ja yhteydenottoja on ollut, mutta uutta lähetyspiiriä tai muuta uutta toimintaa ei ole vielä käynnistetty. Varainhankinta on puutteellista, mutta keräystavoitteen saavuttamista tukee merkittävästi kirkon kynttilälipas. Lähetys- ja kansainvälisyyskasvatuksessa on huomiotava sotien ja sodan uhkan lisääntyminen. Pitkäjärjestyksestä rauhanuhoita tarvitaan enemmän kuin koskaan.

YSTÄVYYSSSEURAKUNTATYÖ

Ystävyysseurakunnat ja -kohteet: Virossa Haapsalun seurakunta. Venäjällä Pietarin Pyhän Mikaelin seurakunta, Pietarin Pyhän Marian seurakunta (Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän ystävyysseurakunta), Pietarin Vladimirin Jumalanäidin ikonin seurakunta (ortodoksinen) sekä Valkeasaaren rukoushuonekunta (epävirallinen). Ruotsissa Alsiken luterilainen luostari. Norjassa Bergenin Sletbakkenin seurakunta, Bergenin Søreiden seurakunta ja Bergenin tuomiokirkkoseurakunta. Unkarissa Bakonytamasin luterilainen seurakunta.

Bergenin ja Turun seurakuntien väliset ystävyyssovitukset uusittiin syksyllä 2023 Bergenissä. Allekirjoitustilaisuudessa Mikaelinseurakuntaa edustivat Hanna Suomela, Jonathan ja Elina Westergård. Myöhemmin syksyllä Bergenin Søreiden kirkon 50-vuotisjuhlallisuuksiin osallistui Jaakko Paakkanen.

Piispa Tiit Salumäe ja Kari Tynkkynen osallistuivat Turussa Maata Näkyvässä -tapahtumaan. Piispa Salumäe toi Viron kirkon tervehdyksen Mikaelinkirkon messuun. Vuoden aikana järjestettiin myös talkoomatka ystävyysluostariimme Alsikeen Ruotsissa. Ystävyysseurakunnille on kerätty kolehti säännöllisesti (ei Norjaan).

Søreiden kirkossa ovat käytössä liturgisten värien mukaan vaihtuvat alttaritaulut.

MERIMIESKIRKKOTYÖ

Tavoitteet

1. Merimieskirkkotyön elinvoimaisuus satama- ja merimieskirkkoseurakunnassa. 2. Turun merimieskirkon työn tukeminen. 3. Yhteistyön ja verkoston vahvistaminen merellisten toimijoiden kesken. 4. Jumalanpalveluselämän tukeminen. 5. Vertaistukiryhmänä toiminen.

Vastuuhenkilöt, työryhmä ja yhteistyötahot

Vastuuhenkilönä pastori Timo Hanttu ja merimieskirkkopiiirin vetäjänä Katriina Kivenheimo. Merimieskirkkotyö on osa kansainvälisen vastuun työryhmää ja edustajinamme siinä olivat Kirsti Sainio, Katriina Kivenheimo, Si-

mo Hangelin ja Timo Hanttu. Yhteistyötahoina olivat Turun merimieskirkko, Suomen Merimieskirkko, Mikaelinseurakunnan lähetys- ja kansainvälinen työ, diakoniatyö ja musiikkityö, MEPA-merimiespalvelutoimisto, Turun meripelastusyhdistys, partio Mikaelin Siniset, Pax Navis -projektitiimi sekä Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän diakoniatyö.

Merimieskirkkotyön toimintavuosi 2023

Merimieskirkkotyön toimintaan kuului viikottainen merimieskirkkopiiiri Mikaelin seurakuntakodissa. Piiirin osallistujamäärä on hieman noussut edellisvuodesta. Lähes jokaisella kerralla mukana oli vierailijoita; yhteistyökumppaneita tai seurakunnan se-

Ohravellitapahtumassa Katriina Kivenheimo sekä Ullat Liukkonen ja Ritari.

Piirin joulujuhla uudistuneessa Klubi-tilassa.

niorityöntekijöitä.

Muuta toimintaa olivat messun palveluryhmä, 9 kirkkokahvitilaisuutta, laskiaistapahtuma merimieskirkolla, ohravellitapahtumat keväällä ja syksyllä, joulumyyjäiset supersunnuntain osana sekä joulujuhla merimieskirkolla. Merisunnuntain kirkkopyhää vietettiin syyskuussa. Yksi piirin jäsen osallistui merimieskirkon kesäjuhlille Kemissä.

Merimieskirkkoyön tapahtumissa myös aineellisen tuen näkökulma on esillä. Turun merimieskirkko on nimikkoavustuskohteemme. Vuonna 2023 keräystuloksemme merimieskirkolle oli 2950 €.

Arviointi

Meri on Mikaelin maisemaa. Merimieskirkkopiirin viikottainen kokoontuminen tukee arkea vertaisryhmänä. Positiivisena huomiona piiriläisten lukumäärän kasvun ohella, oli innostuksen lisääntyminen tapahtumien järjestämisessä. Merimieskirkkoyön kirkkokahvit ja messuryhmä elävöittivät Mikaelinkirkon jumalanpalveluselämää. Kertomusvuonna järjestettiin taasen merisunnuntain kirkkopyhä. Vastaavasti Pax Navis -tapahtuma jäi pois meistä riippumattomista syistä. Väki palasi koronavuosien jälkeen paremmin tapahtumiin. Keräystuloksessa oli selkeä nousu.

Kanttori Marko Hakanpään suosittu Urkutuokio ja urkujen esittely.

MUSIIKKITYÖ

Tavoitteet, vastuuhenkilöt ja yhteistyötahot

Musiikkityön ensisijainen tavoite Mon evankeliumin julistaminen musiikin keinoin. Jumalanpalvelukset, kirkolliset toimitukset ja kirkolliset musiikkitilaisuudet ovat musiikkityön keskeisin toiminta-alue. Vastuuhenkilöt: kanttorit Silvia Koski ja Marko Hakanpää sekä palkkiotoiminen vakituinen sijainen Jouni Kuorikoski. Yhteistyötahoja mm. turkulaiset kuorot ja orkesterit, Turun kaupungin koululaitos, Turun Konservatorio ja Ammattikorkeakoulu, Turun Urkujuhlat sekä yksittäiset muusikot.

Poimintoja toiminnasta

Aiempien vuosien tapaan seurakunnassa järjestettiin runsaasti konsertteja ja yhteislaulutilaisuuksia niin omin kuin ulkopuolistenkin voimin. Adventtiaikana kirkossa oli useimpina iltoina konsertti tai muu musiikkitilaisuus; niitä oli sama määrä kuin edellisvuonna eli 23 kpl. Mikaelinkirkon joulukuun varauskalenteri täyttyy jo helmikuussa.

Vuoden konserteista suurimman yleisömäärän 1000 henkeä keräsi Suvi Teräsniska 7.12. Paljon osallistujia oli myös Iltan ja Aboa Gospelin konsertissa (893) sekä aattoillan kauneim-

missa joululauluissa (957). Osallistujamäärät eivät yltäneet koronaa edeltävälle tasolle viime vuonnakaan, joskin joidenkin tilaisuuksien väkimäärä nousi selvästi toissavuotisesta. Erityisesti adventti- ja jouluaajan jumalanpalvelusten osallistujamäärät nousivat, paitsi jouluaamun klo 8, joka on vuosi vuodelta laskenut.

Päiväkotien kevät- ja joulukirkkojen sekä kirkonmäkitapahtumien yhteydessä lapset ovat usein päässeet kokeilemaan urkuja. Kanttori Marko Hakanpää soitti edellisvuosien tapaan kesäaikaa lukuun ottamatta kerran kuukaudessa urkutuo-

kion ja sen yhteydessä esitteli urut yleisölle. Urkujen esittelyssä on erityistä se, että siihen osallistuvat joka kerta eri ihmiset. Varsinaiseen urkutuokioon tulee myös ”vakiokuulijoita”, koska musiikkiosuus koostuu joka kerta eri kappaleista. Mikaelinkirkon monipuoliset urut tunnetaan maailmalla kanttori Marko Hakanpään yli 900 youtube-videon kautta.

Kuorot

Kanttori Silvia Koski johtaa perustamiensa kuoroja Aboa Gospel ja Yleinen äänioikeus sekä pienempää lauluyhtyettä Vox Michaelis. Näissä kokoonpanoissa on mukana yli 100 laulajaa. Kuorotoiminnassa on siis merkittävä joukko Mikaelinseurakunnan vapaaehtoisia. Kuorot harjoittelevat viikoittain ja ovat aktiivisesti mukana seurakunnan elämässä. Kuorot ovat tyyliltään erilaisia, jotta ”jokaiselle olisi jotain”. Kuorot esiintyvät erikseen, yhdessä ja kuorolaisista kootuissa pienemmissä kokoonpanoissa.

Aboa Gospel

Aboa Gospel on monipuolinen kuoro, jonka ohjelmisto keskittyy afroamerikkalaiseen gospeliin, elokuvamusiikkiin ja maailmanmusiikkiin. Kuorossa on 63 jäsentä. Helmikuussa kuoro teki opintomatkan Ruotsin Täbyyn ja osallistui Sjung Gospel-tapahtumaan 17.-19.2. Tapahtuman muut kuorot tulivat Ruotsis-

Naistenpäivän Virsitilaisuus
8.3. klo 17:30 Mikaelin seurakuntakodissa, Puistokatu 13

Naisten kirjoittamia virsiä laulettamassa kanttori **Silvia Koski**. Kauneuden merkitystä pohtimassa kuvataiteilija **Kaisa Vanhala**.

Tilaisuuden jälkeen kahvitarjoilu

GOSPEL MESSU
12.3. klo 16 Mikaelinkirkossa

Aboa Gospel & AG Band
Joht. **Silvia Koski**
Puhujavierana **Ilkka Puhakka**

Mikaelinkirkossa
Su 12.3., 9.4. ja 14.5. klo 13.00

Marko Hakanpään URKUTUOKIO ja urkujen esittely

Mahdollisuus soittaa itse urkuja ja käydä niiden sisällä. Vapaa pääsy ja ohjelma.

Tilaisuudet järjestää Turun Mikaelinseurakunta

Aboa Gospelin säveliä ja värejä.

Verraton kanttori, kuoronjohtaja ja tulkitsija Silvia.

ta ja laulajia oli lähes 250. Kouluttajina toimi Gospel Verkstadenin gospelammattilaisia ja myös Gerald W. Smith (USA).

Helmikuun lopussa Aboa Gospel oli mukana YLE:n radioimassa messussa, joka lähetettiin Mikaelinkirkosta suorana 26.2. klo 10. Mikaelinkirkossa toteutettiin Gospelmessu 12.3. ja Aboa Gospel bändeineen vastasi messun musiikista. Kuoron kevätkausi päättyi muusikko Hanna-Maria Heleniuksen vetämään workshopiin.

Syyskauden ensimmäinen esiintyminen oli Merisunnuntain messussa 17.9. Syksyn yksi riemukkaimmista

tilaisuuksista oli Majataloilta 22.10., jonka musiikista Aboa Gospel vastasi bändeineen. Tilaisuus keräsi 600 osallistujaa. Vieraina olivat myös koomikko Mikko Vaismaa sekä Eija-Riitta Korhola.

Joulukuun esiintymiset osuivat peräkkäisiin päiviin. 3.12. Aboa Gospel osallistui perinteitään kunnioittaen ja juhluutta tuoden 1. adventin messuun. Kuoro-kausi päättyi joulukonserttiin Mikaelinkirkossa 4.12. yhdessä laulaja ILTAN kanssa. YLE oli kuvaamassa tilaisuutta. Aboa Gospel saikin valtakuunnan julkisuutta joulun alla, kun kooste Iltan haas-

tattelusta ja konsertista esitettiin Ylen eri medioissa ja pääuutislähetyksessä.

Aboa Gospelin bändinä toimii lähinnä ammattimuusikoista koottu Aboa Gospel Band: Ville Pere/Sami Nieminen koskettimet, Juha Koski -rummut, Seidi Vartiainen -sello/basso, Juhon Markko -basso, Timo Mansikka-Aho -trumpetti ja Katriina Rainio -viulu.

Vox Michaelis

Vox Michaelis on toiminut projektiluonteisena ja kokoonpanoltaan vaihtelevana lauluyhtyeenä, jonka tarkoitus on erityisesti palvella jumalanpalveluselämässä. Keväällä yhtye vastasi muun

muassa pitkäperjantain jumalanpalveluksen musiikista 7.4. ja oli mukana myös pääsiäispäivän messussa 9.4.

Yleinen äänioikeus

Yleinen äänioikeus on ”matalankynnyksen” kuoro, joka on avoin kaikille ilman koelaulua. Kuorossa vallitsee innostunut ilmapiiri ja kuoro onkin kehittänyt vuosien aikana paljon. Kuoro esiintyy Mikaelinkirkon jumalanpalveluksissa ja on mukana erilaisissa teemailloissa Mikaelin seurakuntakodilla, joista mainittakoon 8.3. pidetty

Naistenpäivän teemailta, jossa vieraina oli taiteilija Kaisa Vanhala. Kuoro järjesti kevätlaulujen illan 24.5., joka oli samalla kevätkauden päätösjuhla. Syksyllä Yleinen äänioikeus oli mukana messussa 5.11. Mikaelinkirkossa ja Aboa Gospelin kanssa 1.adventin messussa 3.12.

Kuoron kaudesta mainittakoon, että loppusyksystä Turun Sanomat kävi tekemässä jutun tammikuussa 2024 ilmestyneeseen Koulutus ja harrastukset-liitteeseen.

Yleinen äänioikeus Mikaelinkirkossa.

VIESTINTÄ 2023

Tavoitteet

Mikaelinseurakunta panostaa yhteisöllisesti siihen, että seurakunnan viesti tavoittaa ja koskettaa. Tämä tehdään luontevan kohtaamisen, aktiivisen, eri kanavia käyttävän mainonnan ja esilläolon sekä viestinnän uudenlaisen ilmeen ja vahvan läsnäolon kautta sosiaalisen mediassa.

Vastuuhenkilöt, viestinnän työryhmä ja tiimi

Viestintävastaava kappalainen, rovasti Timo Hanttu, seurakunta- ja viestintäsihteeri Katriina Kosola. Tanja Raurio sopimussuhteisena SOME-työssä.

Viestinnän työryhmä: Anna Lintunen, Jarno Kuivala, Tanja Rainio, Roope Lipasti, Jani Kujanen, Katriina Kosola, Hanne Tuulos, Helena Honka-Hallila ja Timo Hanttu. SOME-tiimi: Hanne Tuulos, Elias Rautiainen, Jaakko Paakkanen, Elina Westergård, Elina Okko (31.8. asti), Taina Korhonen (4.9. alk.) Sirpa Hiltunen, Silvia Koski ja Katriina Kosola.

Yhteistyötahoina olivat Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän viestintäyksikkö, viestinnän alan yhteistyökumppanit ja paikalliset tiedotusvälineet. Tänä päivänä kaikki työntekijät, kuin myös vapaaehtoiset ja seu-

Ota yhteyttä
Sähköpostiosoitte: etunimi.sukunimi@evl.fi

Papit
Jouni Lehtiköinen, kirkkoherra 040 341 7234
Kristina Friman 040 341 7384
Kirsi Häkkinpää 040 341 7411
Timo Hanttu 040 341 7391
Pasi Jaakkola 040 341 7412
Jaakko Paakkanen 040 341 7381
Hanne Tuulos 040 341 7017
Jonathan Westergård 040 341 7608

Kaartorit
Marko Hakangää 040 341 7383
Silvia Koski 040 341 7388

Diakoniatyöntekijät
Taina Korhonen 040 341 7390
Hei Ojala 040 341 7396
Marion Routti 040 341 7395

Diakonian ajanvaraus 040 341 7097
Tiiko 10-12. Ajanvaraus sähköpostilla mikaelidiakonia@evl.fi.
Vastaanotto: Puistokatu 13 B, 2 krs ja Cafe Mikael, Hyrsköntie 26.

Nuorisotyöntekijät
Arno Heinenon 040 341 7403
Sirpa Hiltunen 040 341 7392

Muut työntekijät
Katriina Kosola, srk- ja viestintäsiht. 040 341 7290
Jessica Artukka, vs. projektityöntekijä. 040 341 7387
Sami Elorinne, päihde- ja terapiatyönt. 040 341 7405
Johanna Peltonen, perhetyöntekijä 040 341 7382
Elias Rautiainen, nuorisomaustikko. 040 341 7394
Elina Westergård, perhetyöntekijä 040 341 7385
Leena Matinvirta, lapsi- ja perhetyönt. 040 341 7399

Varauspalvelu
Kirkon, pappien ja kanttoreiden varaukset... 040 341 7011

Toimintapaikot
Mikaelinkirkko
Puistokatu 16
sunntiot Mirja Pentti ja Saku Krappala..... 040 341 7110

Mikaelin seurakuntakoti
Puistokatu 13
vahtimestari Tuula Pettersson..... 040 341 7400

Mikaelinkirkko
Puutarhakatu 24
vahtimestari Nina Pusa..... 040 341 7046

Suikkilan seurakuntakoti
Kerontarankatu 1
vahtimestari Nina Pusa 040 341 7046

Paakartan seurakuntakoti
Lahvestuudenkatu 28
vahtimestari Sari Mesiälampi..... 044 088 5278

Luua lapohkumia ja yhdessäoloa verkossa:
mikaelinseurakunta.fi | mikael.fi
@mikaelinseurk
@mikaelinseurk

Ohjelmistoihin voi tulla muutoksia.

Mikaelinseurakunta loivottaa valoa syksyyn!

Mikaelinseurakunta | Aloiton ajassa rohkeasti hengessä!

**Valoa syksyyn
Mikaelissa
2023**

Syksyn kausiesite hehkui toivon valoa

rakuntalaiset osallistuvat viestintätehtävään. Viestinnän työhuone, varasto ja arkisto Mikaelin seurakuntakodissa. Tila vaihtui 2. kerrokseen lokakuussa.

Promotuotteet ja juhluvuoden jälkimainingit

Mikael 100 -juhlakirja on ollut myynnissä Mikaelinkirkossa, myyjäisissä ja Turun kirjamesseilla. Lisäksi kirjaa myydään Turun Kansallisessa kirjakaupassa ja sen verkkokaupassa. Myös muut Mikael 100 juhluvuoden tuotteet, kuten lippikset, ovat olleet edelleen esillä kohtaavissa tapaamisissa. Mikael-biili on jatkanut ajoaan tarpeellisenä apuneuvona esimerkiksi lähiökierroksilla ja eri tapahtumissa. Juhluvuoden videon valmistuminen siirtyi eteenpäin.

Sosiaalinen media

Sosiaalisen median merkitys kasvoi vuonna 2023 edelleen seurakunnan aktiivisen SOME-toiminnan siivittämänä. Toiminnan koordinoitivastuu oli SOME-tiimillä.

SOME-työ on tärkeä osa Mikaelin seurakunnan viestintää. Säännöllisesti olemme läsnä Facebookissa, Instagramissa ja myös jossain määrin Youtubessa. Julkaisupaletti pitää sisällään livelähetyksiä, videohartauksia, tapahtumamainontaa, keskusteluja, kuvakavalkaadeja toiminnasta ym. Instagram-palvelu oli jatkuvasti kanavana Facebookin rinnalla jakaen osin samaa materiaalia Facebookin kanssa. Tässä työssä jatkoi yrittäjä Tanja

Instagramissa toteutettiin ensi kertaa joulukalenteri.

Raunio, joka toimi sisällöntuottajana 31.12.2023 asti. Joulukuussa toteutettiin joulukalenteri Instagramiin. Nuorten SOME-toiminta kanavoitui Instagrammin, Snapchatin ja TikTokin kautta. Discord oli nyt vähemässä käytössä.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että tänä päivänä Mikaelilla on myös verkkoseurakuntansa, joukko ihmisiä, jotka tulevat mukaan eri puolelta Turkua, Suomea ja kauempaakin. Kertomusvuonna esimerkiksi Facebook -sivumme seuraajamäärä nousi lukuun 7200 ja Instagramin vastaavasti lukuun 1700.

Kaikille työntekijöille järjestettiin helmikuussa SOME-koulutusta. Kouluttajana oli Taneli Katila Tampereelta.

Muu verkko- ja sähköinen viestintä

Erityisesti tapahtumakalenterin ja toimintakuvauksien kanavina toimivat

mm. Mikaelinseurakunnan kotisivu mikaelinseurakunta.fi sekä kohdennettu brändisivusto mikael.fi. Toimintailmoituksia välitettiin lisäksi mm. tsmenovinkit.fi -sivujen ja Turun kaupungin tapahtumakalenteri -sivujen kautta.

YLE radio 1 radiojumalanpalvelukset toteutettiin suorina lähetyksinä 6.1., 26.2. ja 16.4. Radiojulkisuutta kuultiin mm. RadioDeissä.

Ilmoittelu printtimediassa, kausiesite, muut mainokset ja vuosikertomus

Kausiesite (4) ja kausijuliste (kuukausittain) olivat käytössä. Seurakuntayhtymän Lilja -lehti palveli kuukausittain. Useita erillismainoksia tapahtumista oli mm. Turun Sanomissa, Aamusetissä, Mobilessa, Suomen Turku-lehdessä ja Portsan sanomissa. Erityisesti on mainittava etusiivun mainostussatsaus supersunnuntaiden kohdalla.

Mainosten luomisessa Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän Digipai-

non graafikko Jani Kujasen rooli oli keskeinen. Puistokadun puutalon seinän lakanamainos palveli pääsiäisaikana, kesäaikana, syksyllä ja jouluaihana. Toukokuussa ilmestyneen Mikaelinseurakunnan 2022 vuosikertomuksen painosmäärä oli 80 kpl. Vuosikertomus oli luettavissa myös nettisivullamme. Vuosikertomuksen toimitti Timo Hanttu ja taittajana oli Ulriikka Lipasti. Mikaelinkirkossa oli myynnissä postikortteja, joiden tuotto ohjattiin uusien korttien tekemiseen.

Arviointi

Mikaelinseurakunnan toimintapaletti on laaja ja samoin myös viestinnän tarve. Verkkoviestinnän ja sosiaalisen median kautta tavoitettiin entistä enemmän uusia ihmisiä ja ”uutta verkko-seurakuntaa”. Supersunnuntain mainonta TS:ien etusivulla on satsauksena erityisesti mainittava. Seurakunnan kotisivun kehittämiseen on edelleen SOME:n ohella satsattava. Työtä tul-
laan tekemään myös sen eteen, et-

tä saataisiin sähköinen ulkoilma-
taulu, infotaulut kirkkoon ja Mikaelin seurakuntakodille. Lisäksi alueellamme olevia yhteisiä infotauluja kannattaa myös hyödyntää kohdennetusti.

Kesäjän mainoslakana Mikonmökin seinässä.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstön määrä 31.12.2023 oli yhteensä 22, naisia 13 ja miehiä 9. Papit 9, kanttorit 2, diakonia-työntekijöitä 3, nuorisotyönohjaajat 2, projektityöntekijät 5 ja seurakunta- ja viestintäsihteeri 1. Keski-ikä oli 48,5.

Seurakunnan virat ja viranhaltijat sekä muut työntekijät

Artukka Jessica	projektityöntekijä, nuorten aikuisten työ ja perhetyö (40 %) 25.11. asti, seurakuntapastori 26.11. alk.
Elorinne Sami	päihdetyöntekijä 40 %
Friman Kristiina	seurakuntapastori
Hakanpää Kirsi	seurakuntapastori
Hakanpää Marko	johtava kanttori, lähiesimies, director musices
Hanttu Timo	kappalainen, rovasti
Heinonen Arno	nuorisotyönohjaaja, kasvatuksen tiimivastaava
Hiltunen Sirpa	nuorisotyönohjaaja
Jaakkola Pasi	johtava kappalainen, lähiesimies
Korhonen Taina	diakoniatyöntekijä (4.9. alk.)
Koski Silvia	kanttori
Kosola Katriina	seurakunta- ja viestintäsihteeri
Lehikoinen Jouni	kirkkoherra, rovasti
Liukkonen Pauliina	diakoniatyöntekijä (15.5.-10.9.)
Malmivirta Leena	perhetyöntekijä 40 % (15.8. alk.)
Ojala Heli	diakoniatyöntekijä (31.5. asti ja 14.8. alk.)
Okko Elina	diakoniatyöntekijä (-31.8.)
Paakkanen Jaakko	seurakuntapastori
Peltonen Johanna	perhetyöntekijä 40 %
Rautiainen Elias	nuoriso/yhteisömuusikko 60 % (31.5. asti ja 1.9. alk.)
Routti Marion	diakoniatyöntekijä, diakonian tiimivastaava
Tuulos Hanne	seurakuntapastori
Westergård Elina	perhetyöntekijä 80 %
Westergård Jonathan	seurakuntapastori

Vahtimestarit ja Cafe Mikael

Mikaelin seurakuntakoti:
Pettersson Tuija
Mikaelinkirkko: Pentti
Mirja ja Krappala Saku
Mikonmökki: Sarin
siivous
Paakarlan seurakuntakoti:
Metsälampi Sari
Suikkilan seurakuntakoti:
Pusa Nina
Cafe Mikaelin työntekijä:
Heinmaa Hannele

Virkavapaalla

Pauliina Liukkonen (14.5. asti sekä 11.9. alk.), Matti Hernesaho (14.8.2024 asti), Pasi Jaakkola (1.3.-31.5.) ja Kari Tynkkynen (31.5.2024 asti).

Mikaelinseurakunnan järjestämät työyhteisökokoukset ja työn kehittäminen

Kaksi työpaikkakokousta ja kauden aloituskokousta piknik-risteilynä elokuussa ja tammikuussa. Työyhteisömatka Roomaan toukokuussa. Koulutusmääräraha 2023 oli 7800 €.

Sirpa ja Timo vetivät kesäisen rippileirin vielä kerran yhdessä.

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän sekä arkkihiippakunnan järjestämät työyhteisöpäivät

Seurakuntayhtymän kaikille yhtymän työntekijöille järjestämä Nuutinpäiväjuhla 13.1. Kaupungin teatterissa. Työyhteisöpäivä Naantalın kylpylässä 27.9. Arkkipiispa kutsui Turun tuomiorovastikunnan työntekijät hengelliseen iltapäivään 2.11. Henrikin kirkolla.

Työntekijät yhteismatkalla Roomassa ja varsinaisessa Vatikaanissa.

TILINPÄÄTÖKSET JA TESTAMENTTIVARAT

Tilinpäätös

2019	2020	2021	2022	2023
1.218.058,60 €	1.162.495,22 €	1.280.741,56 €	1.347.064,04 €	1.383.873,00 €
ylitys 24.487,15 €	alitus 44.683,40€	alitus 75.213,56 €	alitus 39.589,63	ylitys 6.714,38 €

Testamenttivarat

Pääoma 31.12.2023 (suluissa 2022)	
Amanda Maria Karlssonin Raamatturahasto	1.309,87 € (1.262,74)
Pastori Kallion rahasto (nuorisotyö)	253.401,63 € (244.930,86)
Liisa Niemelän rahasto (vanhustyö)	36.718,66 € (45.105,61)
Kerttu Laaksosen rahasto (ruoka-apuna jaettavaksi)	8.259,82 € (9.938,60)

VUOSIKERTOMUS 2023

Mikaelin-
seurakunta